

**Prechodný národný program Slovenskej republiky
pre vybrané veľké spaľovacie zariadenia podľa článku 32
smernice 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách
- zmena 1. júl 2015**

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

PRÁVNÝ RÁMEC PRE VYPRACOVANIE PRECHODNÉHO NÁRODNÉHO PROGRAMU

Článok 32 smernice 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách ustanovuje možnosť pre členské štáty vypracovať prechodný národný program za účelom posunutia termínu na zosúladienie sa s novými emisnými limitmi pre spaľovacie zariadenia s celkovým menovitým tepelným príkonom 50 MW a viac do 30. júna 2020. Emisie zo spaľovacích zariadení, ktoré sú predmetom prechodného národného programu sú limitované emisnými stropmi s klesajúcou tendenciou v období od 1. januára 2016 až do 30. júna 2020.

VÝCHODISKOVÁ SITUÁCIA V SLOVENSKEJ REPUBLIKE A PREDPOKLADANÝ VÝVOJ EKONOMIKY

Potreba vypracovať Prechodný národný program Slovenskej republiky pre veľké spaľovacie zariadenia podľa článku 32 smernice 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách (ďalej len „PNP SR“) vyplynula zo štúdie Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky „Dopady smernice Európskeho parlamentu a Rady o priemyselných emisiách na priemysel a energetiku Slovenskej republiky“. V rámci predmetnej štúdie bol realizovaný aj prieskum u prevádzkovateľov veľkých spaľovacích zariadení, z ktorého vyplynulo, že vzhľadom na ekonomickú recesiu prevádzkovatelia majú v súčasnej dobe iba obmedzený ekonomický potenciál, nepostačujúci na zosúladienie sa v krátkom časovom horizonte s viacerými environmentálnymi požiadavkami vyplývajúcimi z novej európskej právnej úpravy. Okrem sprísnených emisných limitov pre tuhé znečisťujúce látky (ďalej len „TZL“), oxid siričitý (ďalej len „SO₂“), a oxidy dusíka (ďalej len „NO_x“) sa prevádzkovatelia musia vysporiadať aj s požiadavkami smernice 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v znení smernice 2009/29/ES. V závere predmetnej štúdie sa konštatuje, že odhadované náklady na zosúladienie s požiadavkami smernice predstavujú pre veľké spaľovacie zariadenia viac ako 613 mil. €.

Budúci vývoj v oblasti energetiky bude ovplyvnený tiež ekonomickou situáciou v Európe, ktorá môže mať na vývoj energetiky rôzne účinky:

- pokles alebo stabilizácia rastu ekonomiky bude predstavovať buď pokles alebo stabilizáciu priemyselnej výroby a tomu zodpovedajúcu úroveň emisií alebo
- pokles ekonomickej výkonnosti sa prejaví v nedostatku finančných zdrojov potrebných na investície do technológií na zníženie emisií.

Potreba zvýšených investícií na zabezpečenie implementácie environmentálnych požiadaviek bez možnosti ich rozloženia v čase sa premietne aj do regulácie cien tepla (oprávnené náklady na ekologizáciu), čo môže znamenať enormný nárast cien energií nad sociálne akceptovateľnú úroveň. Príliš vysoký ekonomický tlak na prevádzkovateľov veľkých spaľovacích zariadení môže viesť k výstavbe menších zariadení (do 50 MW), na ktoré sa nevzťahujú prísne environmentálne kritériá a čo v konečnom dôsledku môže byť príčinou vyšších emisií do ovzdušia a z toho vyplývajúcej zhoršenej kvality ovzdušia.

V snahe vytvoriť podmienky pre nákladovo efektívny postupný prechod na prísnejšie požiadavky smernice o priemyselných emisiách sa Slovenská republika rozhodla uplatniť prechodné opatrenia vrátane prechodného národného programu pre veľké spaľovacie zariadenia.

V júni 2012 Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky vydalo výzvu na podanie žiadosti o zaradenie veľkých spaľovacích zariadení do prechodného národného programu. Prevádzkovatelia, ktorí žiadali o zaradenie do PNP SR museli vyplniť formuláre s požadovanými údajmi o spaľovacích zariadeniach a predložiť čestné vyhlásenie, že predmetné zariadenie nie je prevádzkované podľa článku 4 ods. 4 smernice 2001/80/ES o veľkých spaľovacích zariadeniach v režime na dožitie do konca roku 2015.

PREDMET PRECHODNÉHO NÁRODNÉHO PROGRAMU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Predmetom PNP SR sú znečisťujúce látky SO₂, NO_x a TZL, pre ktoré boli ustanovené celkové emisné stropy pre Slovenskú republiku na roky 2016, 2017, 2018, 2019 a I. polrok 2020. Celkové emisné stropy určené v PNP SR sú výsledkom sumarizácie individuálnych emisných stropov konkrétnych spaľovacích zariadení.

Pôvodne bolo do programu zaradených 9 spaľovacích zariadení. Po konzultáciách s EK boli 2 spaľovacie zariadenia z PNP SR vylúčené pre nesúlad z požiadavkami článku 32 ods. 1 smernice o priemyselných emisiách. V prepracovanej verzii PNP SR bolo zaradených 7 spaľovacích zariadení.

Predložená verzia bola akceptovaná Európskou komisiou Rozhodnutím Komisie zo dňa 14. januára 2014, ktoré sa týka oznámenia Slovenskej republiky o prechodnom národnom programe podľa článku 32 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách.

V súčasnosti Bratislavská teplárenská, a.s., požiadala Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky o vyradenie dvoch spaľovacích zariadení z prechodného národného programu, a to:

- Bratislavská teplárenská, a. s., Tepláreň Juh, a
- Bratislavská teplárenská, a. s., Tepláreň Západ.

Vzhľadom na uvedenú skutočnosť Slovenská republika mení svoj prechodný národný program nasledovne. V Prechodnom národnom programe Slovenskej republiky zostáva päť veľkých spaľovacích zariadení, z toho individuálne emisné stropy sú určené pre tieto znečisťujúce látky:

- SO₂ pre 3 spaľovacích zariadení,
- NO_x pre 5 spaľovacích zariadení,
- TZL pre 3 spaľovacích zariadení.

Číslo	Spaľovacie zariadenie zaradené do Prechodného národného programu SR	Znečisťujúce látky zaradené do PNP SR
3	Continental Matador Rubber, s. r. o.	NO _x
4	Slovnaft Petrochemicals, s. r. o.	NO _x
5	U. S. Steel Košice, s. r. o., Kotly K1-K5	SO ₂ , NO _x , TZL
6	U.S. Steel Košice, s. r. o., Kotel K6	SO ₂ , NO _x , TZL
7	Zvolenská teplárenská, a. s., Tepláreň B	SO ₂ , NO _x , TZL

PNP SR bol vypracovaný v súlade s požiadavkami článku 32 smernice 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách a v súlade s vykonávacím rozhodnutím Komisie 2012/115/EÚ z 10. februára 2012, ktorým sa ustanovujú pravidlá týkajúce sa prechodných národných programov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách a obsahuje informácie podľa článku 2 vykonávajúceho rozhodnutia.

Pre prehľadnosť sú jednotlivé časti PNP SR uvedené v samostatných prílohách:

Príloha č. 1	Zoznam spaľovacích zariadení a výpočet emisných stropov pre PNP Tabuľka 1: Zoznam všetkých spaľovacích zariadení, na ktoré sa PNP SR vzťahuje a základné údaje o nich Tabuľka 2: Výpočet podielu jednotlivých spaľovacích zariadení na emisných stropoch na roky 2016 a 2019 Tabuľka 3: Prehľad individuálnych emisných stropov pre konkrétne spaľovacie zariadenia zaradené v PNP SR Tabuľka 4: Emisné stropy pre Slovenskú republiku pre zariadenia PNP SR (na roky 2016, 2017, 2018, 2019, a prvý polrok 2020)
Príloha č. 2	Podrobnosti o výpočte emisných stropov pre PNP SR
Príloha č. 3	Opis postupov, ktorými sa monitoruje vykonávanie programu a informuje Európska komisia
Príloha č. 4	Zoznam opatrení na zabezpečenie plnenie emisných limitov podľa smernice 2010/75/EÚ po uplynutí prechodného národného programu
Príloha č. 5	Posudzovanie PNP SR ako strategického dokumentu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

ZÁVER

Slovenská republika sa rozhodla vypracovať PNP SR, pretože umožňuje zmierniť dopady smernice 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách, lebo dovoľuje rozloženie potrebných investícií v čase a tiež optimalizáciu spôsobu financovania investícií s tým spojených a v prípade správnej implementácii aj nákladové efektívne dosiahnutie emisnej redukcie.